

Український ВІСНИК

E-mail:
ukrainskyi.visnyk@gmail.com

Т. Шевченко

Часопис Союзу Українців Румунії. Рік видання XX. № 5-6 (березень) 2013

Перед погруддям Тараса Шевченка у Сату Марє

«І мене в сем'ї великій,
В сем'ї вольній, новій,
Не забудьте пом'янути
Незлим тихим
СЛОВОМ.»

Т. Шевченко – «Заповіт»

Прочитайте:

- ❖ Шевченкіана (ст.3,4,5,6)
- ❖ Кара любові в душі та в дусі Шевченка
- ❖ Інтерв'ю Надзвичайного і Повноважного Посла України в Румунії
- ❖ У піст найважливіше не «їсти» свого ближнього
- ❖ Вхід Господній в Єрусалим
- ❖ Спогади про Юрія Ракочу
- ❖ Відзначення першої річниці діяльності Єврорегіону «Дністер»
- ❖ Дитячі сторінки
- ❖ Веселу сторінку

Президент СКУ: «Угода про асоціацію з ЄС стане стимулом для демократизації України»

Президент Світового Конгресу Українців Євген Чолій сьогодні живе між Канадою та Європою. І це не дивно – бо ж нинішній рік є ключовим для відносин України та ЄС, оскільки може завершитися підписанням довгоочікуваної угоди про асоціацію. І хоча на сьогодні в європейських столицях існує багато застережень щодо цього, у Президента СКУ є аргументи у необхідності підписання угоди, якими він погодився поділитися з читачами проекту «УНІАН – Новини ЄС». Ми зустрілися з паном Чолієм через кілька днів після 16-го саміту Україна-ЄС, який відбувся в Брюсселі 25 лютого.

Пане Євгене, давайте розпочнемо з самого початку. Отже, кого сьогодні представляє СКУ, і чи має певні важелі впливу на міжнародне співтовариство?

Світовий Конгрес Українців, чи СКУ, є найвищою координаційною надбудовою української діаспори. СКУ представляє інтереси більше 20 мільйонів українців, або третини всього українського народу.

Хочу сказати, що за 45 років СКУ об'єднав та співпрацює з українськими громадами 47 країн світу. Через таку широку мережу ми інформуємо уряди відповідних країн, міжнародні інституції та владні структури України про актуальні українські питання, подаємо їм наші конкретні пропозиції та закликаємо до відповідних дій.

З якою метою ви прибули до Брюсселя цього разу?

Мій візит до Брюсселя розпочався в день саміту ЄС-Україна. За цей час я зустрівся з багатьма євродепутатами з різних країн та з Президентом Бельгійського сенату. Під час цих зустрічей я наголошував на стратегічному значенні євроінтеграції України, як для українського народу, так і для ЄС та регіональної безпеки, стабільності і добробуту. Саме тому я закликав не відкладати підписання Угоди про асоціацію між ЄС і Україною, а зробити це якнайшвидше.

Досить часто, коли говорять про угоду про асоціацію, кажуть про геополітику чи глобальні міжнародні відносини, а от що, на вашу думку, угода може дати звичайним українцям?

У першу чергу, Угода про асоціацію між ЄС і Україною дасть стимул до демократії і соціального прогресу в Україні та дасть можливість українцям жити в гармонії з європейською спільнотою, яка поділяє спільні цінності та поважає принципи непорушності державних кордонів та людських прав і основних свобод. Так само ця угода дасть доступ до найбільшої в світі економіки та до європейських економічних і соціальних програм, а також сприятиме підтримці реформ у сфері енергетики. Крім того, ця угода може прискорити зміни у сферах освіти та охорони здоров'я, дозволить українцям вільно подорожувати країнами ЄС, а також встановити більш збалансовані відносини з Росією.

На скільки я розумію, ви приїхали до Брюсселя не з порожніми руками і маєте певні напрацювання, які повинні сприяти підписанню угоди...

Євроінтеграція України є одним із пріоритетних напрямків для СКУ. Ми неодноразово порушували цю тему під час зустрічей з високопосадовцями ЄС і країн-членів та з президентом України, а також у письмових зверненнях до них.

У 2011 та в 2012 роках я також представив позицію СКУ з цього питання на засіданнях Комітету парламентського співробітництва ЄС-Україна в Європейському Парламенті.

А 17 січня 2013 р., напередодні саміту ЄС-Україна в Брюсселі, я від імені СКУ письмово закликав провідників ЄС прискорити євроінтеграцію України та підписати Угоду про асоціацію між ЄС і Україною. У цьому листі СКУ акцентував увагу на користі від зближення України та ЄС, а також на тому, що це припинить втягування України в сферу російського впливу через Митний союз та ініційований Президентом Росії Володимиром Путіним Євразійський економічний союз. СКУ також закликав ЄС співпрацювати з українським громадянським суспільством для просування євроінтеграції України. Крім того ми заохочували ЄС до студентських обмінів та пом'якшення візових вимог з посиланням на статистику Соціологічної групи «Рейтинг» та Фонду «Демократичні ініціативи» ім. Ілька Кучеріва про те, що вступ України до ЄС активніше підтримують молоді та більш освічені українці, а також ті, хто вже побували в одній з країн-членів ЄС, США чи Канаді. Це наше звернення підтримали 25 українських організацій із 18 країн світу.

Відтак я від СКУ надіслав лист Президенту Вікторові Януковичу зі зверненням перейти до конкретних кроків у сприянні євроінтеграції України. СКУ відзначив користь такої євроінтеграції для українського народу та закликав владні структури виконати ключові вимоги Резолюції Європейського Парламенту від 13 грудня 2012 року, необхідні для підписання угоди про асоціацію. Це стосується дотримання принципів демократії та поваги прав людини і основних свобод, припинення вибіркового правосуддя та звільнення всіх політично переслідуваних опонентів. Ще одним закликом було припинити рух до будь-якого

членства України в Митному союзі, яке явно було б проти інтересів українського народу.

16-ий саміт Україна-ЄС вже став частиною історії. Як би ви оцінили його результати?

Одним із позитивів є Спільна заява 16 саміту ЄС-Україна. Вона підтвердила бажання ЄС і України підписати вже парафоровану Угоду про асоціацію між ЄС і Україною. Також важливо, що ЄС вже зробив серйозні додаткові кроки, щоб підтвердити цю заяву.

Тому одразу ж після саміту СКУ закликав, щоб владні структури України якнайшвидше своїми конкретними діями продемонстрували прогрес в основних питаннях для підписання цієї угоди. Про це також говорили практично всі високопосадовці ЄС та Бельгії, з якими я зустрівся в ці дні.

Записав Сергій ВОРОПАЄВ

Вельмишановна українська громадо!

Редакція освітніх видань (м. Київ, Україна) з метою об'єднання українців з усіх куточків світу та допомоги у вихованні їхніх дітей в українському дусі розпочинає безкоштовне поширення популярного серед учителів початкових класів та вихователів дошкільних навчальних закладів України часопису «Розкажіть онуку» серед українців, що проживають за межами нашої країни.

За вашим бажанням ми щомісяця надсилатимемо Вам примірник нашого часопису у pdf-форматі. Про згоду щодо розсилки часопису «Розкажіть онуку» просимо повідомити за електронною адресою в системі «Google» (www.google.com.ua): osvita@ukr.net

Якщо Ви бажаєте отримувати наш часопис на іншу електронну адресу – також повідомте про це.

Покладаємо надію, що наш часопис «Розкажіть онуку» допоможе Вам у вихованні дітей у дусі любові й пошани до всього українського.

Ми також сподіваємося, що вчителі і вихователі українських дітей долучаться до створення іно-онлайн версії часопису «Розкажіть онуку», якщо надсилатимуть до нашої електронної скриньки в системі «Google» osvita@ukr.net свої педагогічні роздуми, методичні поради, сценарії свят та інший дидактичний матеріал: казки, вірші, малюнки, приказки та скоромовки, цікаві завдання, вправи тощо.

З повагою та надією на плідну співпрацю!

Павло Катунін – автор ідеї та керівник проекту, Софія Шевчук – відповідальний редактор, Дмитро Буравченко – редактор-адміністратор.

КАРА ЛЮБОВІ В ДУШІ ТА В ДУСІ ШЕВЧЕНКА

Бухарест, Сату Марє, Яси, Сучава, Тімішора, Лугож, Клуж, Радівці, Серет, Тульча, Негостина, Балківці, Вишня Рівна, Рускова, Поляни, Ремети, Копачеле, інші десятки міст і сіл, де проживають українські громади.

У березневі дні їх об'єднала невидима, але чудодійна сила невмирущого слова Тараса Шевченка з нагоди 199-ої річниці народження віщого Пророка України, вкарбовуючи ще одну сторінку пієтету і шани, складених Батькові української духовності.

Це дні, коли українці звідусіль «незлим тихим словом» не забувають спом'янути Великого Кобзаря у символічній «сім'ї новій, вольній», очищаючи помисли, душу і серце як на сповіді перед Всевишнім.

(Даруйте любов і вона помножиться вам! – народна мудрість)

... І знову березневе сонце дарує землі свій енергетворчий зародок відродження.

І знову українці в постійному духовному відродженні відчують поштовх енергетворчого світла свого Пророка – Праведного Тараса Григоровича Шевченка.

І знову перегортаю його мученицький «Кобзар» і чомусь-то зупиняюсь на вірші, присвяченім А. О. Козачковському, переяславському лікарю, предоброму другові поета.

І знову запитую себе: що то за сила штовхнула малого школяра Тараса переписувати Сковороду і «Три царіє со дари», ховаючись, співаючи і плачучи?... Це тому, що, мабуть, паломник Сковорода побував і в Кирилівці та Моринцях, розкинув і там зерно любові до рідного краю та народу, паросток якого «стрепенув» серце дитини, або ще тому, що тодішній школяр ще не міг зрозуміти, що прийшли з колядою дари царської трійці дані йому не для позбавлення холоду чи голоду, а для того, щоб «Мережать книжечки, співати / І плакати у бур'яні.» Шевченко збавив, що його призначенням було вишколення своїх божественних дарів, здійснити, як зауважив би Сковорода, свою «сродну

роботу», щоб стати, в свою чергу, вищою школою душі і духу для свого народу. «У школі мучилось, росло, / У школі й сивить довелось, / У школі дурня й поховать» – гірко зауважить поет, зирнувши миттєво у вічі долі.

Доля призначила Шевченку «мережити» – співати і плакати подібно кобзарю – книгу

життя рідного народу у всіх трьох його темпоральних вимірах: минулого, теперішнього та budouчого у світлі правди і надії.

Охопити такий величезний історично-духовний простір для генія це спів космічних сфер, але для Шевченка-людини болючий виклик долі. «За що мене Господь карає?» – не раз почуємо із вуст кріпака-козачка-засланця. В своїй безмежній доброті та любові поет радить другу, щоб навчав своїх діточок, якщо котре покvapиться «змалку віршовати», то б так робило «... щоб Бог не чув / Щоб і ти не бачив. / Щоб не довелось, брате, / Йому каратись...»

Шевченко обирає кару «мереження» книги життя рідного народу, бо відчуває в собі безмежну силу любові до рідного краю, зір його переповнений Україною, він дихає Україною, він святкує Україною, хоч

Серед негостинців перед погруддям Шевченка видатний український поет Іван Драч.

і на чужині: «... вийду понад Уралом ... / Понад чужим полем / І я ніби оживаю / На полі, на волі. / І на гору високою / Виходжу, дивлюся / І згадую Україну...», «Отак я, друже мій, святкую / Отут неділеньку святу.»

Любов поета до рідної України це пурпуровий килим, по котрому наважився геніальний український поет пройти в своєму житті. Він не пішов ним задля власної слави, як грецький трагічний король Егіст, він пішов ним задля слави України.

Силою своєї любові до рідного народу, до люду взагалі, поет сягає сили та інтенсивності Божественної любові, і цей космічний тиск є і болем-карою Шевченка-людини. Любити всіх надто боляче, це не під силу людині. Цієї божої кари поет може легко позбутися блянням о смерті, але любов до України сильніша меж життя-смерті: «... і Україна, / І Дніпро крутоберегий, / І надія, брате, / Не дає мені Бога / О смерті благи.»

Шевченко співає і плаче, бо любить і страждає, бо іде непохитно своїм шляхом з початку до кінця, шляхом «царських дарів», бо впевнений був, що світло правди засяє на українській землі тільки якщо кожен із його побратимів зробить в житті те, що повинен зробити, бо переконаний був тим, що: «Буде каєння на світі, / Вороття не буде.» Якщо ці слова були б закарбовані в серці, в душі та в розумі кожної людини, то шевченківські надії любові давно вже принесли б людству щасливу долю.

Він щиро вірив, що Всевишній спасе своєю любов'ю світ, а йому своєю любов'ю вдасться спасти Україну. Ця сила любові до Великої Рідні є тим щорічним березневим енергопоштовхом українців до єднання, до духовного зцілення, до світла правди і волі.

Євсебій ФРАСИНЮК

(Продовження на 4 стор.)

(Початок на 3 стор.)

І тому, мабуть, вже втретє підряд, батько Тарас дарує Негостині, на Сучавщині, в Румунії, найпочеснішого гостя, поета, героя України, голову Товариства «Україна – Світ», громадського діяча Івана Драча, котрий ореолив добірну делегацію наших побратимів із України: Алу Киндзеру – генсекретаря Товариства «Україна – Світ», заступника голови Чернівецької державної адміністрації Віталія Темерівського, проєктора Чернівецького національного університету Тамару Марусик, народного артиста України Івана Дерду, народну артистку та композитора Лесю Горову та вокальний колектив «Менестрель» із Чернівців.

199 роковини народження Великого Кобзаря в Негостині вшанували своєю присутністю Генеральний консул України в

Сучаві Василь Боєчко, голова СУРу Степан Бучута, представник Сучавської повітової ради Аліна Дам'ян, генеральний інспектор з української мови Ельвіра Кодря, голова марамороської філії СУРу Мірко Петрецький та його син Мирослав-Микола, голова б'юджетно-фінансової комісії СУРу, мер міста Серету Адріян Попою, директор культурного центру м. Серету Михайло Анюк, представники мас-медії, педкадри, учні, місцевий люд.

Відкриває урочистості Іван Боднар, голова Сучавської філії СУРу, запрошуючи до вітального слова мера місцевої громади:

Васіле Урсакі: – Святкування генія українського духу Тараса Шевченка в Негостині стало вже традиційним заходом піднесення духу та культурного розмаю української громадськості села. Погруддя Шевченку тут, в Негостині, це найконкретніше визнання шани, яку виявляють негостинці шевченковій духовній спадщині.

КАРА ЛЮБОВІ В ДУШІ ТА В ДУСІ ШЕВЧЕНКА

Емоції завжди охоплюють душу, а гості завжди додають неабиякої святкової насиченості. Будучи представниками суспільних та політичних засад, культурними діячами, освітянами чи школярами, ви завжди винаходите у Шевченка нові джерела духовного піднесення, толерантності та взаємоповаги.

Негостина, і взагалі Буковина, це предвічний простір співжиття багатьох етносів, а вшанування символічних особистостей кожного етносу зокрема стало потужним ліантом духовних та етико-моральних валентностей. Я переконаний в тому, що свою внутрішню красоту людина виявляє головню в святкових моментах, а сьогоднішні урочистості вповні підтримують моє твердження.

Пролунали гімни Румунії та України, і в серцях почесного зібрання навколо погруддя невмирущого Кобзаря брязнули струни тяжковипробуваних епопей обох народів.

На останніх акордах гімну України, неначе із арени стародавнього грецького театру, почали підніматись сильнозвучні слова великого паломника до місця спочину українського Праведного.

Іван Драч: – Я... був... у Каневі, ...щоб поклонитись... батьку... Тарасу! Приймавши мій поклін..., він піднявся..., подивився на Дніпро..., на Україну... і сказав мені: «Друже, поїдь туди, далеко, на захід, на Буковину, там є таке село, з найгостиннішими людьми і зветься Негостинною, чи, коротше, Негостиною! Понеси тій українській громаді та всім тим, що з ними разом проживають, мої щирі думи...

І ось, дорогі негостинці, я не зміг не виконати сього святого обов'язку, приїхав, щоб разом вшанувати вічноживу в наших серцях, в нашій душі та в нашому розумі постать генія українського духу.

Я такий радий, що ви вмієте так щиро і віддано справляти це велике свято всіх українців світу. Це знак високої вашої духовності, це знак вашої доброї української душі і не в останній мірі нашого незгасимого таланту. Я читаю радість у ваших серцях і я просто щасливий!

Степан Бучута: – Союз Українців Румунії уклінно дякує Вам за теплосвітлі слова, що принесли Ви їх від нашого духовного батька із далекого Канева! Ви зуміли і сьогодні, як і завжди це робите, зблизити і зцілити український дух і українську душу Вашим неповторним духом і душею. Ви заслужили вповні почесне звання найуповноваженішого посла Тараса Шевченка у всьому світі!

Я хочу ще висловити мою щирю подяку Вам за те, що ми сьогодні підписали угоду на співпрацю між Товариством «Україна – Світ» та нашим СУРОм, факт, що відкриває широкий шлях для плідної праці, для нових відносин в культурному напрямку, у видавничому, туристичному тощо.

Так само, за проханням наших бухарстських письменників та моїм власним запрошую Вас на дружню зустріч в Бухаресті з нагоди свят Великого Кобзаря.

Гратулюю голову сучавської філії, мера балківської громади, артистичні колективи, всіх тих, котрі пожертвували зусиллями, щоб надати святу такої високої якості.

Не в останній мірі дякую всім гостям як з України, так і з більш далеких чи більш близьких місцевостей Румунії, що вшанували наше шевченківське свято.

Василь Боєчко: – Ми щиро вдячні Вам, вельмишановний Іване Драч, що ви в якості почесного друга Шевченка знаходитеся сьогодні тут, в Негостині, разом з нами, біля погруддя вічному Кобзарю. Ваші слова, подібно словам Шевченка, осяяли серця присутніх світлом духу, любові і братерського

(Закінчення на 5 стор.)

Як кожного року у місяці березні, і цього разу в понеділок 11 березня українська громада Бухаресту вшанувала пам'ять українського видатного поета Тараса Григоровича Шевченка покладанням квітів до його погруддя у парку Герестреу.

У заході взяли участь Посол України в Румунії Теофіл Бауер, співробітники Посольства, представники Союзу Українців Румунії та Культурно-християнського товариства ім. Тараса Шевченка, журналісти, студенти та представники української громади Бухаресту.

З вітальними словами виступили: Надзвичайний і Повноважний Посол України в Румунії Теофіл Бауер, депутат від української меншини в Парламенті Румунії Іван Марочко, перший заступник Голови СУРУ Іван Робчук, голова Бухарестської філії СУРУ Ярослава Колотило, а також письменники Сільвія Забарченко та Михайло Трайста, які прочитали вірші, присвячені Тарасові Шевченку.

Після обіду в осередку Бухарестської філії СУРУ відбувся круглий стіл на тему «Жінки в творчості і житті Тараса Григоровича Шевченка», на якому виступили з доповідями Радник-посланник Посольства України в Румунії Теофіл Рендюк, співробітниця посольства пані Надія Глизь, голова бухарестської філії СУРУ, радник в Міністерстві культури Ярослава Колотило і голова Культурно-християнського товариства ім. Тараса Шевченка Михайло Трайста.

* * *

Теж в рамках широкого відзначення «Днів Тараса Шевченка в Румунії» 23 березня в приміщенні Культурно-інформаційного центру у складі Посольства України в Румунії відбулася наукова конференція на тему «Життя і творчість Тараса Григоровича Шевченка». У конференції взяли участь науковці, які говорили про внесок Т. Шевченка в розвиток української мови, літератури та світової культури, делегація міста Ужгород на чолі із заслуженим артистом України М.

ШЕВЧЕНКІВСЬКІ ДНІ В БУХАРЕСТІ

Вігулою, члени місцевої української громади, представники СУРУ, співробітники Посольства, представники мистецьких кіл Румунії та працівники засобів масової інформації.

Відкриваючи конференцію, Надзвичайний і Повноважний Посол України в Румунії Т. Бауер охарактеризував консолідуючу роль Т. Шевченка у розвитку української мови та культури як геніального поета і прозаїка, художника і мислителя, його значення для українського народу та українців з усього світу. З особливою приємністю констатував факт широкого відзначення в Румунії 199-ї річниці від дня народження Великого Кобзаря, висвітлив підготовку, яка здійснюється українською владою до

святкування в наступному році 200-річчя від дня народження Т. Шевченка.

З вітальними словами до учасників конференції звернулися директор Ужгородської дитячої школи мистецтв Н. Громова та голова Бухарестської філії СУРУ Я. Колотило.

Змістовні наукові доповіді представили перший заступник голови Союзу українців Румунії, колишній науковий співробітник Інституту мовознавства Румунської академії І. Робчук та колишній професор кафедри слов'янських мов, викладач українського відділення Бухарестського університету І. Ребошапка.

Для учасників було продемонстровано документальний фільм «Художник Шевченко».

Також у другій половині дня в залі Міністерства культури Румунії відбувся святковий концерт за участю оркестру народних інструментів викладачів Ужгородської дитячої школи мистецтв, хору Бухарестської філії СУРУ «Зоря», співробітників Посольства та членів їх сімей, а також представників української громади м. Бухарест.

На завершення святкового літературно-музичного заходу у спільному виконанні артистів з України, учасників художньої самодіяльності Союзу українців Румунії та присутніх у залі етнічних українців у дусі високого національного піднесення пролунала пісня на слова Т. Шевченка «Реве та стогне Дніпр широкий».

Лариса ТРАЙСТА

КАРА ЛЮБОВІ В ДУШІ ТА В ДУСІ ШЕВЧЕНКА

(Продовження з 4 стор.)

єднання, переконали в тому, що культурними заходами зможемо впізнати в стократ краще друг друга, чим будь-якими іншими заходами. Негостинці це вміють показувати щорічно і тому, мабуть, їхні свята завжди переповнені гостями, як це бачимо і сьогодні, всупереч суворій погоді. Генеральне Консульство України в м. Сучаві завжди було і буде поруч із українською громадою Сучавщини та Мараморощини у діяннях, що стосуються виявлення їхньої етнічної ідентичності. І я хочу особливо подякувати голові сучавської філії СУРУ, меру громади Балківців та всім причетним в організуванні цієї урочистості.

Адріян Попою: – Як відомо всім вам, місто Серет завжди радо улаштовувало концерти в честь генія українського народу. Я з гиркотою в душі хочу сказати вам, що цього року це неможливо, але з радістю обіцяю, що наступного року концерт, присвячений Шевченку, обов'язково відбудеться у відновленому європейським проектом Домі культури міста Серету. Тому, вельмишановний пане Іван Драч, прийміть мій низький поклін перед Вашим подвижницьким жестом бути тричі підряд на нашій землі, на шевченківських святах та дозвольте висловити найщиріше запрошення бути наступного року почеснішим гостем

свят Шевченка в м. Сереті.

Святковий концерт відбувся в м. Радівцях в Домі культури за участю колективів: «Замкова надія» міста Серету, «Червона калина» та «Веселі гуцули» із Мараморощини, «Менестрель» із м. Чернівців, «Полонянка» з села Палтіну, «Негостинські голоси» із Негостини та «Козачок» з Балківців. Зачарували публіку своїми виступами народні артисти України Іван Дерда та Леся Горова і наші талановиті виконавці Мірко Петрецький (Мараморощина) та Михайло Кобзюк (Сучава).

Свято закінчилось в Негостині покладанням квітів та дружнім фотографуванням біля погруддя Шевченка, а в Радівцях щирим гратулюванням всіх тих, що на сцені зуміли так яскраво підняти славу української культури.

«...Не забудьте пом'янути незлим, тихим словом.»

Березь це місяць, коли всі українці святкують поета Тараса Шевченка, який «був кріпаком і став велетним у царстві людської культури». (Іван Франко)

І цього року в кабінеті української мови школи с. Балківці учні під керівництвом викладачок Конвалії Григорчук та Анки Штюбіану склали шану великому Кобзареві.

У залі панувала святкова атмосфера, члени гуртка «Буковинка», були пишно одягнені в рідну ношу, на стіні був портрет Шевченка, «Кобзар», лавровий вінець, який царівна Краса подарувала йому як знак невмирущої слави за те, що вірно служив красі та правді все своє життя.

Учениці 6-ого класу Емануела Курилюк, Чезара Скіпор і Меделіна Одовічук представили двомовно емблематичну біографію Шевченка. Присутні на цій події учні пильно слухали, щоб у кінці вистави брати участь у конкурсі, тобто хто відповідь правильно на запитання із біографії поета, той отримає журнал «Дзвоник».

Продовжилася наша програма зворушливим декламуванням

віршів та виконанням пісень на слова поета: «Заповіт», «Рече та стогне Дніпр широкий», «Думи мої», «Садок вишневий коло хати», «Тополя».

Учні 5-ого класу Марія Гавриш, Лариса Пенюк, Луїс Короаме, Делія Крецу декламували вірші Шевченка румунською мовою, члени гуртка «Буковинка» виконували пісні українською мовою. А учениця Елена Малофі продекламувала вірш «Доля» та прочитала цікавий уривок про кохання. Цими рядками поет виказував, що «доля переслідувала його в житті скільки могла, та вона не зуміла перетворити золота його душі в іржу, ані його любові до людей в ненависть і погорду, а віру в Бога у зневіру та песимізм.»

Ребека Найда, учениця 5-ого класу, закінчила виставу гарними думками поета Степана Ткачука: «Для українського народу Тарас Шевченко означає те, що Міхай Емінеску для румунського народу. В той день, коли Румунію займає Тарас Шевченко, а Україну Міхай Емінеску, в той день Кобзар та Лучафер проїжджатимуть під руку

Свято поета

Вже стало традицією, щоб під проводом СУРу в селі Русково, як і по всій Румунії, де проживають українці, і не тільки, ми святкували генія українського народу, Пророка і Поета ТАРАСА ГРИГОРОВИЧА ШЕВЧЕНКА. Це свято Слова, свято української думки, до яких приєднуються мислителі, активісти української культури. З пробудженням весни Шевченка згадують добрим словом, співають пісні, складені на його слова, переглядають фільми про життя і творчість Мислителя.

В одному з найкращих будинків культури українських сіл Мараморощини протягом двох годин лунала пісня, декламувались вірші, представлялись сценети з життя Поета артистичними гуртками з Вишньої Рівни, Красного, Реміт, Полян, Вишавської Долини, Рускови та з України.

Сердечна подяка тим, які приходять щороку до с. Русково поклонитись Поетові.

Павло РОМАНЮК

світ вздовж і поперек і так підіймуться в царство цих двох рідних мов, української та румунської, а Україна та Румунія залишаться найкращими образами в пам'яті людства».

На завершення події учасники доказали своїми відповідями, що уважно слідкували за виставою. Кожний учень отримав улюблений дитячий журнал «Дзвоник».

Десь на Буковині, у невеликій школі села Балківці, творчість Шевченка лунала двомовно й прибуджувала в серці присутніх теплі почуття. А це «найкращий і найцінніший скарб який доля лише по смерті дала йому – невмирущу славу» (Іван Франко).

І так здійснилося палке бажання поета «І мене в сім'ї великій... Не забудьте пом'янути / Незлим тихим словом.» («Заповіт»).

АНКА ШТЮБІАНУ

Починаючи з понеділка 18 березня, протягом семи тижнів християни обмежують себе у їжі, духовно очищуються, бо почався Великий піст.

У християнстві він має символічний характер, бо саме 40 днів, як записано в Біблії, постив в пустині сам Ісус Христос. Період Великого посту є часом, коли людина зупиняється у самій собі, щоб ясніше відчувити Господа і Голос Божий. Тому людина в цей період пробує відмовитися від задоволення тілесних потреб заради духовних, і так має можливість відновити свої духовні і фізичні сили. Церква встановила поступову підготовку своїх християн до Великоднього посту.

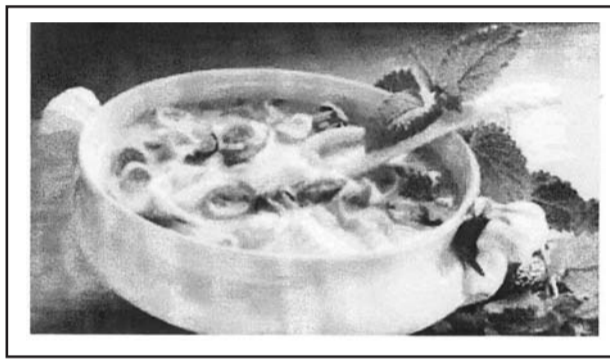
Тут маю на увазі тиждень вамеша і фарисея, тиждень читання про блудного сина, тиждень м'ясопусний або сиропусний. Цей період справді є сприятливою приготовкою для того, щоб ми мали можливість якраз через пісню їжу очистити своє тіло, а через тверду молитву і сповідь духовно очистити свою безсмертну душу. Піст використовуємо не для тілесного схуднення, а для духовного очищення. Із погляду медицини є особливі категорії людей, для яких піст особливо корисний. В цьому випадку маю на увазі діабетиків. Також церква дозволяє не постити вагітним жінкам тим, які годують новона-

У ПІСТ НАЙВАЖЛИВІШЕ НЕ «ЇСТИ» СВОГО БЛИЖНЬОГО

роджених, щоб піст не зашкодив ні мамі, ні дитині. Людям хворим, пенсіонерам не є обов'язково постити, якщо вони також мають слабе здоров'я, мають анемію, перенесли операцію, або лікуються від різних захворювань.

Заголовком цієї статті я поставила «У піст найважливіше не «їсти» свого ближнього». Маю на увазі, що існують випадки, коли людина візьме рішення постити, тому що настав піст, але для цього не зробила жодної підготовки. Якщо вона мала погане відношення до ближнього свого у м'ясиці, то продовжує так жити і у

Великодньому пості. Десь я мала нагоду прочитати що пише Іоан Золотоустий у своїй книзі «Про священство». Тут якраз він наводить, між іншим, і такі слова: «Є деякі люди, які постять, не їдять м'яса, але своєю поганою поведінкою просто їдять свого ближнього». Це точно так є, як навчає нас сам Ісус Христос, а саме, що даремно будемо постити, а ближнього не любити та обговорювати його так, як не годиться, тому що цим показуємо спосіб дуже поганий фарисейського життя. Дарма людина буде утримуватися від їжі, а своїм розумом буде думати про те, який спосіб використати для того, щоб зробити зле родині або сусідові своєму. Щоб піст для нас був корисний в житті, необхідно сповнити все те, що написано в Святому Письмі: постити тайно, а Господь Бог за це все заплатить нам явно. Не дуже трудно змінити свою недобру поведінку, потрібно лише захотіти і все буде гаразд.

Якраз у цей період, тобто сім тижнів, маємо можливість сповнити наше внутрішнє душевне перетворення, шукати різними способами царство небесне, ніяким способом не «їсти» ближнього, а всім іншим, необхідним для нашого спасіння, обдарує нас Господь Бог.

Залишаємося з переконаною думкою, що і в цьому Великодньому пості будемо шукати царство небесне і правду Його, а все інше додасться нам так, щоб з допомогою Божією на початку місяця травня п'ятого числа мали можливість прекрасно відсвяткувати світлий празник Воскресіння Ісуса Христа.

Боже нам поможи!

Симона ЛЕВА,
викладачка, С. Вишня Рівня

ВХІД ГОСПОДНІЙ В ЄРУСАЛИМ

Коли чекаємо великого гостя, робимо порядок в наших домах, прибираємо самі себе, щоб все було акуратно. А коли має прийти «Володар неба і землі, творитель всього сотворіння» (Юдіта 9-12), як ми повинні зустрічати Його? Щоб відповісти, ми повинні звернути увагу на слова Св. Письма: «Розум наш повинно бути із думкою Христовою» (1 Кор.2-16), «Слова наші подібні до слів Божих мають бути» (2. Кор. 13-3); «Дух наш повинен бути із Духом Божим, повинні ми бути досконалі, як і Отець» (Мат. 5-48).

Говорячи про гостя у Вербну Неділю, або Вхід Господній в Єрусалим, святкуємо святу днину, коли ми вітаємо найбільшого Героя всіх християнських народів, самого Ісуса Христа, Сина Божого, як володаря наших сердець. Цар Слави – Радій, о дочко, Йому, веселися, дочко Єрусалиму! Ось Цар твій до тебе іде, справедливий і повний спасіння, покірний і іде на осла, на молодім віслюкові, сині ослиці (Захарія 9-9). Він іде не яко Цар із короною, або із військом, а із апостолами в скромній одежі. Багато входів було до Єрусалиму, але як цей вхід не було ні не буде такого: «З уст дітей і немовлят учинив ти хвалу» (Пс. 8-2). Як це сталося?! За шість днів перед Паски прийшов Ісус до Витаніц, щоб воскреснути померлого Лазаря, там зустріли Його Марія і Марта, сестри Лазареві, які казали Ісусові: «Господи, коли б Ти був тут, не помер би наш брат...». На це Ісус відповів: «Чи ви пізнаєте, як казав я вам, хто вірує в мене, той хоч і помре, живий буде, де ви його поклали?» Марта сказала: «Господи, вже чути, бо чотири дні йому» (Ів. 11-39). І тоді голосно промовив Він до мертвого Лазаря: «Встань з гробу!» – і Лазар ожив. По тому Ісус зостався в домі Марії

і Марти разом із Лазарем, а наступного ранку, а це була неділя, захотів святкувати паску...

Начальники юдейські і фарисеї та книжники, сповнені злості і заздрості, вийшли убити Ісуса і дали розпорядження повідомити їм, коли він прибуде в Єрусалим.

Відчуваючи, що чекає його, Господь сказав учням своїм, що скоро почнуться його страждання: «Ідіть в село, яке перед вами, знайдете прив'язане ося, що на ньому ніхто не сівав, відв'яжіть його і приведіть мені. Коли хтось спитає нащо вам, відкажіть: «Господь потребує його» (Лука 19-30).

Сівши на осла, люди з пальмовим віттям вийшли до нього і вітали: «Осанна! Благословенний хто іде в ім'я Господнє Царя Ізраїля».

Раділи старий, молодий і навіть діти скидали з себе одягу і стелили йому під ноги по дорозі. Багато з них почули про Лазаря, що воскрес і захотіли його бачити, інші хотіли використувати цю масу зібраних людей для іншої цілі, а ще інші очікували і бажали, щоб Ісус був їхнім Месією. Поглянувши на людей, що вітали його, Христос засмутився: «Нині йому співають Осанна! А через кілька днів будуть кричати: розіпни його!». Страждав душею, бо бачив, що буде розп'ятий на хресті, що перенесе страшні муки, умре, а третього дня воскресне.

Люди гадали, що Ісус іде до Єрусалиму, щоб стати Царем, тому і зустрічали його яко царя, а коли зайшов до Єрусалиму на осла, запитались «Хто цей?»

Як відомо, кінь є символом війни, а осел є символом миру, для роботи у мирні часи.

В це свято, Цвітну або Вербну Неділю, в наших церквах освячують й гілочки лози або верби і роздають людям. Ці посвячені галузки

люди називають по різному (шутка, мицька, бечка і т.д.) В інших країнах освячують гілки інших дерев (пальми). Звичай святити вербу дуже давній («Ізборник», 1073 рік), згадується «Праздньник Върбьи, згадує і Данило Паломник.»

Освячення верби має велику пошану серед нашого народу – гріх ногами топтати, навесні худобу виганяють на пасовище з освяченою вербою, кидають в вогонь під час граду та великих дощів, громів та блискавиць. Ще існує прекрасний звичай в українських селах після освячення верби. В той день люди, як вийдуть із церкви, отримуючи ці освячені гілки верби, віншують один одного словами: «Шутка тя б'є, не я тя б'ю, віднині за тиждень буде Великдень.»

Люди в той час зустрічали Ісуса množеством зеленого листя, ми зустрічаємо množеством добрих діл. Бо Він кожної хвилини хоче зайти до нас, до нашої душі і перебувати в нас. Та це залежить тільки від нас, чи приймемо Його, чи залишимо під дверима нашої душі – замок є в нас.

Зустрічаймо Христа нелукаво, ніколи не покидаймо Його, будьмо чисті серцем і душею і не зрадьмо Його. Домівку нашого серця прикрасім квітами чеснот, любові, молитви, покори і відданності Божій волі.

З чистим серцем вітайте Ісуса Христа, що в'їжджає в мури міста нашої душі, кидаймо під Його святі ноги квіти нашої любові і добрих діл! Осанна! Слава нашому Цареві, нашому Богові і Спасителеві, нехай живе Цар слави в наших серцях і в серцях нашого побожного народу.

Не хитаймося, не міняймо наших переконань, бережімося, щоб і ми кричати Осанна!

Василь ЯВОРІВСЬКИЙ
Вишавська Долина,
Мараморщина

Інтерв'ю Надзвичайного і Повноважного Посла України в

– Шановний пане Посол, початок другої Вашої дипломатичної місії в Румунії співпаде з 20-річчям встановлення дипломатичних відносин між Україною і Румунією. Як Ви оцінюєте ці два десятиріччя стосунків між двома сусідніми дружніми країнами в політичному, економічному і гуманітарному планах та їхню перспективу?

– За 20 років міждержавних відносин Київ та Бухарест налагодили різнобічну співпрацю у політичній, торговельно-економічній та гуманітарній сферах як у двосторонньому вимірі, так і у рамках міжнародних структур.

Впродовж цього періоду динаміка наших стосунків мала різноплановий характер, але політичний діалог завжди був спрямований на позитивний їхній розвиток і доповнювався контактами на міжпарламентському та міжрегіональному рівнях.

Іноді цей діалог ускладнювався відмінностями в підходах сторін до вирішення успадкованих з минулого чутливих питань двосторонніх відносин та прагненням окремих політиків використати їхнє існування у власних електоральних цілях. Тому сьогодні нашою метою є мінімізація негативів минулого, розв'язання проблем сьогодення і виведення двосторонніх відносин у конструктивне русло на користь народів обох країн.

Хочу наголосити, що розвиток добросусідських взаємин з сусідньою Румунією займає і займає важливе місце серед пріоритетів української зовнішньої політики. 20-ту річницю встановлення дипломатичних відносин між Україною та Румунією ми відзначили, вже маючи в активі чинний базовий політичний документ – Договір про відносини добросусідства і співробітництва між Україною та Румунією (1997 р.), не менш важливий Договір про режим державного кордону між Україною та Румунією (2003 р.) та врегульоване у цивілізований спосіб питання про делімітацію континентального шельфу і виключних економічних зон обох країн у Чорному морі.

На сучасному етапі важливим фактором зміцнення добросусідських українсько-румунських відносин є членство Румунії в ЄС та процес європейської інтеграції України. Перекоаний, що саме ця складова політичного діалогу буде надійним підґрунтям для подальшого розвитку двосторонніх стосунків.

Політичні відносини між двома сусідніми державами об'єктивно доповнювалися торговельно-економічною співпрацею, діяльністю двосторонніх механізмів співробітництва та міжлюдськими контактами. У 2011 році було зафіксовано рекордний обсяг товарообігу між двома країнами, який перевищив два мільярди доларів США. У минулому, 2012-му, році товарообіг, на жаль, знизився до півтора мільярдів доларів США, через несприятливу для міжнародної торгівлі ситуацію на ринках європейських країн.

Важливим завданням на перспективу у розвиткові відносин з Румунією українська дипломатія вважає оновлення договірно-правової бази у консульсько-правовій сфері, спрямоване на забезпечення потреб громадян України, лібералізацію їхнього пересування та спрощення перетину державного кордону з Румунією. Сторони опрацьовують наразі низку відповідних проектів двосторонніх угод.

Користуючись нагодою, хотів би запросити читачів «Українського вісника» відвідати виставку історичних документів, присвячену дипломатичним відносинам між Україною та Румунією, яка була розміщена в Культурно-інформаційному центрі у складі Посольства з нагоди 21-ї річниці встановлення дипвідносин. Виставка діятиме на постійній основі і буде регулярно оновлюватися.

– 25 лютого відбувся Шістнадцятий Саміт Україна-Європейський Союз, одним з підсумків якого стала домовленість про підписання в листопаді у Вільнюсі Угоди про

асоціацію України з ЄС. Для цього ЄС висунув ряд вимог та умов, що стосуються певних реформ, які Україна повинна провести в життя. Які були результати саміту Україна-ЄС і чи готова Україна до виконання цих вимог, щоб зробити вагомий крок до своєї євроінтеграції?

Яку роль може відіграти Румунія, як повноправний член ЄС, в євроінтеграційних прагненнях України?

– Ще напередодні Шістнадцятого Саміту Україна – ЄС наша держава максимально уважно поставилася до рекомендацій, окреслених у висновках Ради ЄС у закордонних справах від 10 грудня 2012 року. Уряд України 13 лютого 2013 року схвалив План першочергових заходів щодо інтеграції України в ЄС на 2013 рік та приділяє постійну увагу впровадженню реформ, передбачених Порядком денним асоціації Україна – ЄС, що, фактично, є одним з «трьох критеріїв» підписання Угоди про асоціацію у 2013 році.

Безпосередньо під час Саміту лідери України та ЄС обговорили перспективи підписання Угоди про асоціацію, макроекономічну ситуацію в Україні та ЄС, шляхи поглиблення двосторонньої енергетичної співпраці, надання допомоги з боку ЄС Україні на впровадження реформ, розвиток безвізового діалогу, а також низку регіональних та міжнародних питань.

Сторона ЄС привітала кроки, здійснені Україною у напрямі вдосконалення виборчого законодавства і реформування системи правосуддя.

Саміт підтвердив налаштованість сторін просувати питання підписання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, включаючи створення зони вільної торгівлі на Саміті «Східного партнерства» у Вільнюсі в листопаді 2013 року.

У ході Саміту були підтверджені спільні зобов'язання сторін рухатися у напрямі запровадження безвізового режиму з боку ЄС для громадян України. Позитивно оцінено прогрес України у реалізації першої фази Плану дій з лібералізації візового режиму, що дає підстави розраховувати на перехід ближчим часом до його другої і останньої фази.

Під час обговорення питання співробітництва в енергетичній сфері було підтверджено важливість газотранспортної системи України для забезпечення стабільного і безпечного постачання газу до Європи та зміцнення енергетичної безпеки Європи в цілому. У зв'язку з цим було домовлено про подальші кроки у контексті надання підтримки з боку міжнародних фінансових інституцій для модернізації ГТС України.

За результатами Саміту була схвалена Спільна заява. Крім того, у рамках заходу були також підписані:

– Меморандум про взаєморозуміння та Кредитна угода щодо надання Україні макрофінансової допомоги ЄС (у розмірі 610 млн. євро);

– адміністративна домовленість щодо започаткування неформального діалогу з питань бізнес-клімату;

– Сьомий спільний звіт про прогрес у реалізації Меморандуму про взаєморозуміння щодо співробітництва в енергетичній сфері.

Таким чином, Шістнадцятий Саміт Україна – ЄС став черговим кроком до стратегічної мети – повноцінної інтеграції Української держави до Європейського Союзу. Результати Саміту створюють підґрунтя для підписання у найближчій перспективі Угоди про асоціацію між Україною та ЄС.

Ми вдячні політичному керівництву румунської держави за послідовну підтримку євроінтеграційних зусиль України. Хочу відзначити, що в Програмі діяльності уряду Румунії на 2013-2016 роки визначений принциповий підхід Бухаресту до розвитку відносин

Румунії Теофіла Бауера для «Українського Вісника»

з Україною: підтримка європейських прагнень Києва, зокрема й шляхом підписання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС.

В Україні переконані, що подальше поширення простору європейських політичних і економічних цінностей на простір східно-європейського сусідства ЄС відповідає обопільним інтересам як Євросоюзу та його країн-членів, так і держав, які прагнуть інтеграції до Європейського Союзу.

Щодо конкретної допомоги з боку Румунії то, на сучасному етапі, це могла б бути активна підтримка рішення щодо підписання Угоди про асоціацію між Україною і ЄС на Саміті «Східного партнерства» у Вільнюсі. На наступній фазі хотів би бачити Румунію серед перших країн-членів Співтовариства, які ратифікують Угоду про асоціацію між Україною та ЄС.

– Яку роль продовжує відігравати Україна у врегулюванні Придністровського питання з урахуванням, серед іншого, головування в ОБСЄ у 2013 році?

– Для України головування в ОБСЄ є почесною місією і ознакою визнання міжнародним співтовариством багаторічних зусиль нашої держави в напрямку перетворення усього європейського континенту в простір стабільності, взаємовигідного міждержавного політичного та економічного співробітництва в інтересах усіх народів Європи.

Ще на початку року Україна заявила, що одним з пріоритетів її головування в ОБСЄ буде надання імпульсу процесу придністровського врегулювання. При цьому позиція України з придністровського питання залишається незмінною: врегулювання конфлікту повинно відбуватися на засадах забезпечення суверенітету і територіальної цілісності Республіки Молдова з наданням особливого гарантованого статусу Придністров'ю в її складі, дотримання миру в регіоні та забезпечення прав і потреб національних меншин в Придністров'ї, де українці складають третину населення.

В Києві усвідомлюють складність цього завдання, що вже тривалий час залишається на порядку денному міжнародної політики. Проте Україна, як головуєча в ОБСЄ, докладатиме значні зусилля для розвитку діалогу між Кишиневом і Тирасполем з метою пошуку взаємоприйнятних рішень в соціально-економічній та політико-безпековій сферах.

Підтвердженням готовності України активізувати роботу ОБСЄ на цьому напрямі став візит Міністра закордонних справ України, Діючого голови ОБСЄ Леоніда Кожари до Республіки Молдова, що відбувся 21-22 січня 2013 року.

Згодом, 19-20 лютого у Львові відбулася перша у цьому році офіційна зустріч «Постійної наради з політичних питань в рамках переговорного процесу з придністровського врегулювання» у форматі 5+2. Учасники цього засідання підтримали пропозицію Українського головування провести наступний раунд переговорів у цьому складі 23-24 травня ц.р., в Одесі.

Переконаний, що Україна докладе максимум зусиль у процесі придністровського врегулювання з використанням тих потужних механізмів, які надає ОБСЄ.

– Минулого року Уряд України прийняв державну програму підтримки закордонного українства. Як українці Румунії, законним представником яких є СУР, відчують цю підтримку з боку їхньої історичної батьківщини?

– Впевнений, що відчують безпосередньо. Насамперед тому, що вже існує позитивний досвід співпраці з українською громадою Румунії: за попередньою «Державною програмою співпраці із закордонними українцями на період до 2010 року» в Румунії були профінасовані чисельні заходи, присвячені історії та традиціям українців Румунії, відродженню пам'яті українського задунайського козацтва, видано декілька книг представників української інте-

лігенції Румунії, організовано екскурсії в Україну переможців шкільних олімпіад з української мови та літератури, груп українців Румунії, які брали активну участь у роботі щодо збереження і розвитку національної культури, а також було придбано і передано українським аматорським колективам Румунії національні костюми, а школам, де вивчається українська мова, література та народознавство, та осередкам культури – підручники, художня література, теле- і радіоапаратура, музичні інструменти тощо. Наприклад, в рамках зазначеної програми лише у 2008 році в Румунії було реалізовано 9 проектів на загальну суму 72 382 дол. США та 27 тис. гривень.

Підтримка української громади Румунії в рамках схваленої 18 липня 2012 року Кабінетом Міністрів України постанови «Про затвердження Державної програми співпраці із закордонними українцями на період до 2015 року» відбувається згідно з тими пропозиціями, які надавались Посольству та Генеральному консульству України в Сучаві українською громадою Румунії на етапі розробки зазначеної програми. Наведу такий приклад: 18-23 березня цього року у Києві на підвищення кваліфікації перебуватиме група викладачів української мови та літератури, історії та традицій українців Румунії. Українська сторона забезпечує безкоштовне стажування та перебування українських фахівців з Румунії у Києві, а також екскурсію до Канева, де похований великий український поет Т.Г.Шевченко, дні вшанування якого якраз проходять у березні.

Характерним для Державної програми співпраці із закордонними українцями на період до 2015 року є поєднання потенціалу державного бюджету та можливостей фінансових асигнувань сусідніх з Румунією областей України. Наприклад, у зазначеній вище програмі Чернівецькою обласною державною адміністрацією передбачені кошти на сприяння співпраці кафедри сучасної української мови та кафедри історії і культури української мови філологічного факультету Чернівецького національного університету імені Ю.Федьковича з відділеннями україністики вищих навчальних закладів, що функціонують в Румунії; залучення учнівської молоді з числа українців з прикордонних з Україною регіонів Румунії до участі в обласних олімпіадах з української мови; продовження роботи з виконання угод про співробітництво між управлінням освіти і науки Чернівецької облдержадміністрації та шкільними інспекторатами повітів Сучава та Ботошани; розширення співробітництва загальноосвітніх навчальних закладів Чернівецької області з освітніми закладами Румунії, в яких вивчається українська мова; придбання та передача літератури українською мовою українцям Румунії; здійснення в Україні культурно-мистецьких заходів за участю представників закордонних українців, у тому числі з Румунії тощо.

Закарпатська, Івано-Франківська та Чернівецька обласні державні адміністрації передбачили у своїх щорічних бюджетах до 2015 року кошти, необхідні для організації та здійснення широкого спектру заходів щодо ознайомлення дітей і молоді з числа закордонних українців, зокрема з Румунії, з національними традиціями, мовою, літературою та історією України.

Крім того, Одеська, Закарпатська та Івано-Франківська облдержадміністрації щороку виділяють асигнування з метою організації на території відповідних областей виставок, присвячених історії, побуту, культурі та науково-технічним досягненням закордонних українців, в яких можуть взяти участь і українці-вихідці з Румунії.

Івано-Франківська обласна державна адміністрація додатково передбачила витрати на проведення форумів, конгресів, конференцій, семінарів за участю закордонних українців, проведення за кордоном Днів культури України, фестивалів, свят мистецтв, виставок творів мистецтва, вечорів і тижнів українського кіно, української літератури; надання підтримки інтернет-виданням і

(Закінчення на 10-ій стор.)

Інтерв'ю Надзвичайного і Повноважного Посла України в Румунії

Теофіла Бауера для «Українського вісника»

друкованим засобом масової інформації закордонних українців; придбання (виготовлення) друкованої, фото-, аудіо-, відеопродукції, предметів національної символіки для закордонних українців, у тому числі з Румунії тощо.

Отже, у згаданій Державній програмі заходи стосовно українців Румунії представлені достатньо широко. Головне – у встановленому порядку оформити відповідні заявки для їхнього своєчасного опрацювання суб'єктами в Україні, відповідальними за реалізацію Державної програми співпраці із закордонними українцями на період до 2015 року.

– Наступного року Україна та світове українство відзначатимуть 200-у річницю з дня народження Пророка України Тараса Шевченка. Як готується Україна до цієї знаменної події і які заходи плануються Посольством з цієї нагоди у співробітництві з Союзом українців Румунії?

– Українська держава приділяє особливу увагу процесу підготовки та проведення комплексних заходів з відзначення у 2014 році 200-ї річниці від Дня народження Т.Г.Шевченка як в самій країні, так і за кордоном, де проживає багатомільйонна українська громада.

Зокрема, планується проведення урочистостей на рівні Організації Об'єднаних Націй, зокрема проведення міжнародної Шевченківської конференції, а також включення до Календаря пам'ятних дат ЮНЕСКО на 2014 рік відзначення ювілею Тараса Шевченка; видання «Кобзаря» іноземними мовами; друкування літопису життя і творчості Тараса Шевченка, альбому репродукцій його художніх творів, каталогу повернутих в Україну документів і матеріалів, пов'язаних із діяльністю поета та художника за кордоном, а також започаткування Міжнародного фестивалю хорового співу у м. Каневі Черкаської області, в якому зможуть взяти участь українські творчі колективи із зарубіжних країн, включно і з Румунії. Передбачається також проведення закордонними дипломатичними установами України заходів з відзначення як 200-річчя від дня народження Т.Г. Шевченка, так і 150-річчя від дня його перепоховання, за участю представників української діаспори.

В Румунії такі масштабні заходи не можна буде успішно провести без активної участі Союзу українців та всієї української громади країни. Мені імponує широка програма заходів з відзначення у цьому році 199-ї річниці від дня народження генія українського

народу, що сприймається як генеральна репетиція до урочистостей, що відбудуться наступного року.

З приємністю хочу відзначити, що чудовим вступом до цього-річних Шевченківських днів стало проведення 6 березня цього року у м. Клуж-Напока за ініціативи місцевої української громади унікального культурного заходу під влучним гаслом «Добрий вечір, Україно!». В його реалізації взяли участь колективи з України – інструментальний ансамбль «Плай» та танцювальна група «Гуцульські барви», а також українські виконавці Румунської Національної Опери міста Клуж-Напока. Неоцінимим був внесок у проведенні святкового концерту творчих колективів української громади Румунії – хору «Голоси Рони», танцювального ансамблю «Соколи» та вокально-інструментальної групи «Червона калина». На мій погляд, проведення таких спільних заходів золотими буквами вписується у літопис українсько-румунських культурних відносин, маючи шляхетну мету – подальше зближення двох сусідніх народів шляхом взаємного збагачення власними і неповторними культурними цінностями. У зв'язку цим пригадуються прекрасні слова Великого Кобзаря: «... і чужому навчайтесь, й свого не цурайтесь».

Приємно вражають масштабність і рівень відзначення Днів Тараса Шевченка повітовими та місцевими філіями Союзу українців Румунії. У місті Лугож, повіт Тіміш, урочистості під назвою «Святкування національного поета Тараса Шевченка» відбудуться у залі Національного театру ім. Траяна Грозевеску, у повіті Тульча святкові заходи триватимуть від 9 до 31 березня, 199-та річниця від дня народження генія українського народу широко буде відзначатися українськими громадами у повітах Арад, Караш Северін, Сату Марє, Марамуреш, Сучава, Ботошани, Ясси, Галац, а також у Бухаресті.

Користуючись нагодою, хочу привітати українців Румунії з 199-ю річницею від Дня народження українського генія. Доля Тараса Шевченка склалася так, що він був змушений провести багато років життя за межами України, бути представником української діаспори у Росії, Казахстані та Литві, але всюди він пам'ятав та вшановував традиції рідного краю. У цей святковий місяць бажаю всім українцям і читачам газети «Український вісник» міцного здоров'я, благополуччя та гарного весняного настрою.

– Дякую, шановний пане Посол.

Інтерв'ю взяв Михайло МИХАЙЛЮК

Українці з Румунії – члени Організації Українських Націоналістів (державників) – ОУН (д)

Ще на другому Всесвітньому форумі Українців, який відбувся в серпні 1997 року в Києві, я познайомився з плеядою патріотів українства світу – Миколою Дорожинським, Василем Нагірняком, Василем Верегою. Пан Верега після моїх промов на цьому форумі подарував мені свою книгу «Нариси з історії України», де, між іншим, написав таке: «Вельмишановному проф. В.Н. – депутатові румунського парламенту. З привітом від автора». Микола Суховерський теж подарував з автографом свою книгу «Мої спогади», де описав і життя буковинця Василя Сулими – вуйка мого приятеля і професора математики з Радівців Людовика Сулими. Суховерський вже покійний, він був одним з провідних діячів ОУН, УНО, КУК, безкомпромісним борцем за українську національну справу в Чернівцях в роки Другої Світової війни. У Києві познайомився я із Аркадієм Жуковським (мав дома його двотомну книгу «Історія Буковини»). Познакомився в різних обставинах з Осипом

Борецьким, який має буковинське походження, сьогодні живе в Німеччині, розуміє румунську мову і добре знає Буковину, з Олегом Цібровським. Всі вони і ще багато інших – це плеяда великих українських патріотів, які в демократичних державах (США, Канада чи Німеччина, Франція), боролися за самостійну державу Україну.

В 2001 році М. Дорожинський запропонував мені увійти як член з діаспори в ОУН. І так з того року став я членом Проводу ОУН з діаспори. Організація видає часопис «Самостійна Україна» (чотири числа на рік) та «Сурмач» – інформаційне видання (місячно). З 2002 року приймаю обидва журнали, з котрих дізнаюся про плідотворну діяльність керівництва ОУН (д) як в Україні, так і за межами її.

Прочитавши книги та різні статті з видань ОУН (д), я більше дізнався про історію України, про те, що ОУН боролась десяти роки за незалежність України, про УПА, про боротьбу

полковника Євгена Коновальця, про Січових Стрільців.

Разом зі мною вступили в ряди ОУН (д) і сім'я Андричів з Бухареста. Ось які статті надрукували я та пані Андрич в «СУ».

Ольга Андрич писала про свого батька-полковника Порохівського, та про українських дипломатів в 1918-1920 рр., коли Україна на короткий час була демократичною та самостійною. Мої статті: «Українське село в Румунії (про Летю з Дельте Дунаю) в «СУ», нр.4 (2002), «Про мою дидактичну працю в Дельті Дунаю» («СУ», нр.1(2003), «Данило Шандро» («СУ», нр. 3 (2004) про «Наш часопис «Верховина» («СУ», нр. 1(2006) «Про Дмитра-Іванишина-Геродота» (Ольга Андрич – «СУ», нр.4 (2008) та інші.

Треба додати, що я та пані Андрич були не раз запрошені на пленарні засідання ОУН (д) до Києва. На жаль, були лишень на однім засіданні.

Всі числа «СУ» та «Сурмача» дуже цікаві. Друкуються спогади ветеранів УПА та ОУН (д), які віддали своє життя за Батьківщину, за визволення України від російського гніту впродовж століть.

Вікентій НИКОЛАЙЧУК

НЕВЖЕ ЗАМОВКЛИ «НЕГОСТИНСЬКІ СТРУНИ?»

Невже замовкли негостинські струни
Й не чути вже їх звуків у селі?
Чи тільки спочивають у задумі
Щоб відродитись навесні?

Коли на сцені струни ще дзвеніли,
І чарували негостинський світ,
Пишались ними люди і раділи,
Бажали їм багато літ.

Там, де вони на сцені яскравіли,
Цвіла там радість, сум з очей зникав.
Усе навколо наче весняніло,
А я в той час все лихо забував.

Село раділо ними без упину,
Чекало чути їхні голоси,
Які заповнили Негостину,
Як рясним цвітом яблуні сади.

Для кожного вони були, мов диво,
Мов лік, що біль знімає вмить.
Для струн усе було можливе,
Бо в них сіяв талант, сіяла і блакить.

Були у Києві – столиці українській.
І славний був туди їх шлях.
Стелилася дорога їм барвінком
І квітували маки на полях.

Їх з хлібом-сіллям всюди зустрічали,
А струни негостинські полонили зал.

Кияни щиро їм аплодували
І наче забуяла там весна.

Дзвеніли струни мелодійно,
Українську пісню в злото одягли.
Вона лунала дужо, гарно, мрійно,
Неначе чари в пісню заплелась.

Буяли всюди негостинські струни,
Бо доля простелялась їм така.
У світ пішли із Негостини
Душею і трудом Майданюка.

Наставник й диригент талантів юних,
Він їх зібрав і грати їх навчив.
Щоб підкорялись ніжно струни,
Моделював, їх, шанував, любив.

Професор Майданюк, хай люди знають,
Ларисі передав премудрість струн.
Знов мандоліновий оркестр заграє,
Бо нього є надійний опікун.

Надія є, не зникла ще ця риса.
У Негостині струни розцвітуть.
Їм юна дасть нове життя Лариса
І знов до Києва проляже їхня путь.

Літа пройшли, пан Майданюк це знає.
Час поглинає їх аж по вінця.
А те, що він зробив – не помирає,
У звуках струн не матиме кінця.

Михайло ВОЛОЩУК

ЦІКАВІ ЗАПИТАННЯ

Я – Василь Албічук, учасник православно-церковного хору мараморського села Вишня Рівна, пенсіонер.

Хочу подати читачам «Українського вісника» кілька запитань, відповіді на які дає Біблія.

– Чому декотрі люди ніколи не мають сорому?

Бо коли Ной вийшов із корабля після Потопу, він мав жінку і трьох синів із невістками. Його сини звалися Хам, Сам і Афет. Ной після Потопу насадив винограду, а як Бог благословив його роботу, наробиє з того винограду вина. Напився того вина і спав голий.

Старший син побачив наготу свого батька і насміявся з свого отця. Пішов та ізвістив справу своїм братам. А ті

взяли скоренько одяг на плечі і пішли задом уперед та покрили свого батька, щоби не бачили його наготу. А батько, як пробудився і як почує, що сталося, свого старшого сина Хама прокляв, аби той був безсоромний навіки. А Сама і Афета поблагословив навіки. І прожив Ной 950 років (Битія 9:18-29).

– Чому місяць лютий ніколи не має 30 днів?

Коли праведний Йов страждав у своїх болезнях, він прокляв себе і день, коли народився, а також ніч, щоби не була закінчена одна днина ніколи (Йов, 3-а глава, перший стих до 12).

Багато вам успіхів, щастя, здоров'я і довгих літ. Дякую наперед, що, може, надрукуєте написане мною. Читаю щомісячно нашу українську пресу, передаю її зміст і моїм побратимам.

З глибокою повагою,
Василь АЛБІЧУК

За церковним календарем день преподобної мучениці Євдокії припадає 14 березня. Не всім відомо, що за старим стилем – а він відстає на 14 днів від нового – це першопочаток весняного місяця. Наші предки пов'язували з цим новолітвання, оскільки з 21 березня починає весняне рівнодення.

Найкращим благовісником весни на Україні були ластівки, що приносили на своїх прудких крилах весняне літепло. Цих пташок дуже шанували, вважаючи божими охоронцями осель. Батьки застерігали дітей:

– Якщо хтось візьме в руки ластівку чи її яєчко, у того обличчя вкриється ластовинням, а коли зруйнує гніздечко, з'явиться ряба віспа.

ЯКІ ЯВДОХИ, ТАКЕ Й ЛІТО

Бує і такий звичай: той, хто на Явдохи побачить ластівку, мав узяти в жменю землі й жпурнути в неї, побажавши:

– На тобі, ластівко, на гніздо, а людям на добро.

Народна мудрість має безліч завбачень:

* Як вода капає зі стріх, то ще довго буде холодно.

* Який вітер на Явдохи, такий буде і до Покрови.

Спогади про Юрія Ракочу

Одного місяця, березня, народилися і того ж місяця померли. Обидва любили українську мову, обидва любили людей, обидва любили писати справедливі вірші, обидва любили природу, і можу сказати ще більше, що Вони любили, але багато українців знають про кого я говорю. Це – наш великий Кобзар, геній України Тарас Григорович Шевченко, а коло нього я посмію поставити мого професора української мови Юрія Ракочу.

Він народився 14 березня 1908 у Чернівецькій області і помер на Буковині у селі Марицея 7 березня 1991. Багато літ працював у Марицейській школі, де викладав російську та українську мову.

Коли я була ученицею в V-VIII класах Марицейської школи десь в 60-их роках, він був мій дуже дорогий учитель. Він любив всіх дітей, він нам викладав прекрасні уроки, і ми всі його любили. Він нам розповідав багато про великих козаків, про Богдана Хмельницького, про Довбуша та його опришків. Навіть мухи не було чути, коли Юрій Ракоча розповідав нам в класі. Ми ходили з ним у ліс на чисте повітря, як він любив казати, там сідали навкруг нього і далі слухали «байки». Ходили і до Довбушевої Кернички, котра знаходиться десь у Марицейському лісі, там сідали навкруг неї і далі слухали казки. В лісі він нам пояснював, що треба поважати і любити природу. Дуже любив Марицейський ліс, тому він щодня ходив і говорив з деревами, з квітами. Поважав всіх людей і дітей, тому й вони йому всю честь віддавали. Пригадую як він нам викладав уроки, а ми любили українську мову. У нього були різні конкурси на уроках, один називається «Десять або чотири» (10 або 4). Ми були дуже уважні на уроках, тому отримували високі оцінки. Десь хтось з учнів не був уважний і отримував меншу оцінку, але на слідуючий урок наш професор так робив, що до кінця всі учні отримували високі оцінки.

На фотографіях ми можемо його пізнати за капелюхом, котрого завжди носив на голові. Я не посміла писати про Юрія Ракочу іншою мовою, тому, бо він може нагніватися на мене, тому що він завжди розмовляв українською мовою.

На його могилі на верху хреста є дзвіночок. Як вітер повіє, він дзвонить і нагадує всім, що там спокійно лежить Юрій Ракоча.

Феліція ГРИГОРАШ,
Негостина

* Якщо сонечко, то буде врожай на огірки, а коли з дощем, то літо буде мокре і тепле.

* Повний місяць з дощем – бути мокрому літові.

* Євдоха з водою, а Юрій з травою.

* Якщо курка на Явдоху нап'ється, то на Юра вівця не напасеться.

З Євдокією пов'язано чимало прислів'їв:

* На Явдохи – голі боки.

* Євдокія красна, то і весна красна.

* На Явдохи води – по боки.

* Прийшла Євдокія – селянинові надія.

* Явдоха хвостом крутить – буде пізня весна.

Микола КОРНИЩАН

ВІДЗНАЧЕННЯ ПЕРШОЇ РІЧНИЦІ ДІЯЛЬНОСТІ ЄВРОРЕГІОНУ «ДНІСТЕР»

28 лютого у Вінниці відбувся Міжнародний круглий стіл на тему «Єврорегіон як позитивний інструмент реалізації політики транскордонного співробітництва». Захід було приурочено першій річниці діяльності Єврорегіону «Дністер» та організовано Вінницькою обласною радою, обласною державною адміністрацією та Він-

ницьким національним технічним університетом. Участь у заході взяли 100 учасників, з яких 65 – іноземних представників із 6 країн: Румунії, Польщі, Молдови, Російської Федерації, Угорщини та Бельгії.

Мета даного заходу – обговорення поточної діяльності та майбутніх перспектив розвитку Єврорегіонів, а також інших транскордонних об'єднань.

До участі у святковому заході були запрошені представники Адміністрації Президента України, керівники міністерств України та республіки Молдова, народні депутати України, представники дипломатичного корпусу, представники міжнародних фондів та громадських організацій, керівники європейських структур, а також Єврорегіонів та інших транскордонних об'єднань.

Вів засідання голова єврорегіону «Дністер», голова Вінницької обласної ради Сергій Татусяк, який наголосив: учасників круглого столу об'єднує прагнення підвищити якість життя людей на території єврорегіону розв'язувати спільні проблеми прикордонних територій.

Сергій Татусяк підкресив, що метою заходу є обговорення поточної діяльності Єврорегіону та інших транскордонних об'єднань, визначення їхньої проблематики і напрацювання шляхів її вирішення.

– Для Вінниччини є знаковим і важливим створення Єврорегіону «Дністер». Завдяки цьому Вінницька область і шість районів Молдови зміцнили свою дружбу і заявили про спільний намір розвивати свої території в європейському напрямі, – сказав С.Татусяк.

Він також подякував всім партнерам в Україні, Молдові, Європейських інституціях за підтримку і допомогу в створенні і розвитку Єврорегіону

«Дністер» та подальшому його «просуванню» в Європу.

У вітальному слові голова облдержадміністрації **Іван Мовчан** підкреслив важливість співпраці з сусідніми країнами і окремими територіально-адміністративними одиницями. На його думку, у вінничан і громад сусідніх з Вінниччиною районів є потреба у співпраці в економічній, культурній, екологічній сферах:

«Вінниччина – найбільша аграрна область України, тому ми готові до реалізації інвестиційних проектів у цій галузі, обміну досвідом і впровадження новітніх технологій. Я вважаю, що в нас є значний потенціал і, відповідно, широке поле для спільної діяльності.»

Іван Мовчан сказав, що формат Єврорегіону буде використовуватися для міжнародного розширення ринків збуту продукції, формування транспортних коридорів між країнами Європи, розробки туристичних маршрутів.

Є потреба у співпраці сусідніх держав і в екологічній сфері, зокрема в оздоровленні басейну річки Дністер. Йдеться про будівництво та оновлення системи очисних споруд у населених пунктах на берегах Дністра. Ця річка нас об'єднує, а ми повинні об'єднати свої зусилля для того, щоб вона залишалася життєдайною водною артерією.

Необхідна розбудова міжнародних транспортних коридорів та реконструкція наявних автомобільних автомагістралей між нашими

країнами, удосконалення інфраструктури пунктів пропуску через державний кордон, створення спільних туристичних маршрутів».

Завершуючи виступ, керівник області підкреслив:

«Керівництво області відкрите для конструктивного діалогу і всіляко сприятиме транскордонному співробітництву в рамках єврорегіону «Дністер».

Вінницький міський голова Володимир

Гройсман додав, що важливим є те, що Єврорегіон «Дністер» забезпечує взаємодію не на державному, а регіональному рівні, який є динамічнішим та відображає справжні інтереси громадян.

Сергій Татусяк провів презентацію єврорегіону «Дністер», після чого учасники круглого столу обговорили кілька важливих тем: «Екологія річки Дністер як шлях до гармонійного розвитку єврорегіону «Дністер», «Через удосконалення інфраструктури – до європей-

ських стандартів життя» і «Партнерство в ім'я розвитку».

Засідання завершилося підписанням угод про співпрацю між єврорегіоном «Дністер» і Союзом українців Румунії, між Чернівецьким районом Вінницької області і Дубосарським районом Молдови, між румунським містом Герлеу і містом Ямпіль Вінницької області, а також між 11 громадами румунських повітів Ясси і Васлуй та громадами сіл і селищ Вінницького, Могилів-Подільського і Чернівецького районів.

Делегація Союзу українців Румунії була представлена головою Яської філії СУРУ Віктором Григорчуком і заступниками Данієлом Сердинчуком і Соріном Скальським, під час перебування в прекрасному місті Вінниця протягом годин зарезервованих для відпочинку наша делегація відвідала етнографічний та археологічний музеї, Музей мистецтв. У нас була цікава бесіда з директором Управління культури

Вінницької обласної ради пані Марією Скрипник, яка запропонувала ряд галузей, в яких можливо розвивати співпрацю між організаціями, установами Яського повіту та Вінницької області.

В ході відвідування музеїв м. Вінниця, керівники цих закладів висловили готовність співпрацювати з подібними музеями із Румунії, в першу чергу з музеями м. Яси, шляхом організації обміну спеціалістами, а також експонатами. Ми завпевнили керівника Управління культури Вінницької обласної ради, що будемо вживати необхідні заходи для досягнення такої співпраці.

Наша делегація мала можливість поспілкуватися і з іншими зацікавленими представниками в співробітництві з Союзом Українців Румунії. З виступів учасників було помітне бажання, щоб в найближчому майбутньому проводились інші конкретні події на різних рівнях для підписання угод між організаціями і установами України та Румунії, які увінчалися би конкретними заходами.

Віктор ГРИГОРЧУК,
Голова Яської філії СУРУ

СВЯТО РІДНОЇ МОВИ У МОЛДОВІ СУЛИЦІ

Вже кілька років у місяці лютому учні та викладачі з Буковини складають шану рідній українській мові з нагоди «Дня рідної мови».

Цього року національний конкурс «Свято рідної мови» відбувся 16 лютого у Молдові Сулиці, де проживає українська громада. Щоб доказати любов та пошану до рідної мови прибуло на свято велике число учнів, супроводжених викладачами. Брала участь учні з восьмирічок Балківців, Негостини, Шербівців, Калинешт-Купаренку, Калинешт-Енаке, Палтіну, Ізвареле, Вишньої Бродини, Молдови-Сулиці; з початкових шкіл Слобозії та Вашківців. Також були присутні учні національного коледжу ім. Міхая Емінеску з Сучави, національного коледжу «Евдоксіу-Гурмузакі» з Радівців, технічного коледжу Радівців та технічного коледжу ім. Лацку Воде з Серету.

На цю подію завітали важливі гості – представник Консульства України в Сучаві, віцеконсул Володимир Палисіка, голова СУРУ Степан Бучута, голова Мараморської філії Мирослав Петрецький, радник СУРУ в економічних справах Микола Петрецький, голова Сучавської філії Іван Боднар, поет Йоан Козмей.

Свято рідної мови відкрилося нагородженням учнів учасників по розділу есе та оригінальної творчості, котрих віцеконсул обдарував книгами, а пані інспектор Лучія Міжок від імені СУРУ дипломами та солодощами.

За есе «Рідна мова у моїй школі» були нагороджені учениці Джорджіана Нікіфурюк, Меделіна Одовічук (Балківці, викладач Анка Штюбіану), Дениса Гарасимюк, Адріяна Шоргот (Негостина, викладач Лідія Даскалюк), Діана Майданюк,

Косміна Майданюк (Технічний коледж ім. Лацку Воде, Серет, викладач Антонета Кідеша).

А щодо оригінальної творчості учні висловили свої почуття любові та пошани до рідної мови у віршах чи в прозі. Це Елена Малофі (5-ий клас, Балківці) – віршик «Рідна мова»; Чезара Костюк (6-ий клас, Балківці) – віршик «Рідна ноша»; Ярина Кордубан (11-ий клас, Національний коледж ім. Міхая Емінеску, Сучава) – вірш «Рідна мова в моїй школі»; Діяна Урсакі (12-ий клас, Національний коледж ім. Евдоксіу-Гурмузакі, Радівці) – есе «Рідна мова – найдорожчий скарб людини»; Александра Чега (10-ий клас, Національний коледж ім. Евдоксіу-Гурмузакі, Радівці) – есе «Моя мова Шевченкова»; Константин Шекман (11-ий клас, Технічний коледж, Радівці) – есе «Рідна мова ніколи не загине»; Павло Костіл (11-ий клас, Технічний коледж, Радівці) – есе «Живе народ, доки живе мова»; Джорджіана Марочко (10-ий клас, Технічний коледж, Радівці) – есе «Рідна мова – мати наша»; Анішоара Гутопіла (10-ий клас, Коледж ім. Андроніка Мотреску, Радівці) – есе «Рідна мова – багатство людини»; Йонела Ковал (9-ий клас, Коледж ім. Андроніка Мотреску, Радівці) – есе «Рідна мова»; Андрея Шекман (10-ий клас, Коледж ім. Андроніка Мотреску, Радівці) – есе «Що для мене рідна мова»; Теодора Арделян (6-ий клас, Вишня Бродина) – твір «Про рідну мову», Думітріца Анич (4-ий клас, Чумирна) – твір «Мій рідний куточок»; МаріNELA Шестун (4-ий клас, Чумирна) – твір «Спогад про дитинство і рідну мову».

Третій розділ конкурсу – представлення народного костюма дав можливість учасникам розкрити красу рідної скарбниці та виявити повагу до цінностей предків. На сцені з'явилися

гарні українські народні костюми із різних поселень, де проживає наша меншина.

По четвертому розділі – артистичний момент – виступали гуртки учнів, які зачарували присутніх мелодійними піснями, зворушливими словами про рідну мову, струнами мандолін і танцями. Учні початкових класів ніжними голосочками присвятили рідній мові гарні віршики.

Господарі конкурсу гарно приготувалися зустріти своїх гостей. Школу з Молдови Сулиці представляли гурток «Квіточки», який виконував українські пісні, члени гуртка «Маленькі українці» декламували віршики, виступав гурток танцюристів «Білочки». Ці гуртки підготували викладачки Надія Бойчук Лазар, Іляна Белмега й Ярина Ліцу.

Запрошений на це свято виступив із традиційними піснями інструментальний ансамбль «Чутура» із Байшешт, Корну Лунчій. Талановиті члени ансамблю із майстерністю розкрили душевну скарбницю румунів із краю букових лісів, відомий гарною природою, різноманітністю і гостинністю своїх мешканців.

Програма конкурсу «Свято рідної мови» тривала понад п'ять годин. Після закінчення артистичного моменту журі нагородило дипломами учнів, які повернулися щасливі додому.

Як один із ініціаторів проекту, я задоволена, що третій випуск цього конкурсу пройшов на високому рівні. Учасники доказали яка гарна, милозвучна наша рідна мова. І так, на мою думку, мета проекту здійснилася, тобто заохотити і підбадьорити молодь української меншини брати участь у різних подіях для збереження культурної ідентичності.

Нам, викладачам української мови, потрібно допомогти учням усвідомити, що «рідна мова – то цілюще джерело, і хто не припаде до нього вустами, той усихає від спраги.»

Анка ШТЮБІАНУ

Із Нюрбергу приїхала до рідних Мілішівців. Сама, бо маленького, ще лиш кількामीсячного синочка Филипа потрібно було з кимось добрим залишити в далекій Німеччині. Адже він замалий для такої подорожі, а дідуся Георгія розпізнає аж після чимало років тільки фотознімках. Головно з тієї, на якій він – на дідових колінах (фото), де піднявся «дубчиком» ще своїми дитячими неходженими ногами.

Після прибуття Марії-Діани Козменюк через два дні приїхав і я до Мілішівців разом з дружиною і з другом Ганьком Поповичем. Закликала мене туди дочка нашого бувшого лицейського колеги Марія-Діана. З її батьком Георгієм (Юрієм чи Нюсьом, як ми називали його в Серетській українській середній школі тому понад півстоліття) Козменюком я бесідував недавно, ще не минуло й півтора тижня відтоді...

Так і почав я свою промову-некролог на подвір'ї його сільської хати 9 березня 2013 року на його похороні (три дні перед цим, тут же, під час роботи, в кінці будньої днини, перестало битися його сімдесяттрирічне серце):

– Десь по середині минулого місяця він, мій колишній класний колега, подзвонив мені мобільним телефоном. Просив перекласти кілька українських слів на румунську мову. Кожне із цих слів було пов'язане з життям, з щоденними людськими турботами (між ними й слово «горстка», мова йдучи про льон, коноплю тощо), та жодне не віщувало, не мало ніякого стосунку з такою сумною подією, як оця, на котру я був покликаний разом з іншими двома Онештськими моїми та його колегами. Бог велів скінчити з своїми буденними, загарбаючими все життя, заняттями, закликавши його до Себе, для вічного відпочинку в спокої та мирі, на небесне потойбіччя.

На добрий спомин там же я прочитав присвячений йому вірш румунською мовою *In memoriam*: про нашого «колега, друга й брата»,

ГЕОРГІЙ КОЗМЕНЮК (1940-2013)

«Горстка» нездійснених мрій

зразок усім в праці, в поведінці, про його любов до природи, до природознавства. І закінчив строфою, по-українськи:

*Із нами буде, брате, скрізь,
Твоя все пам'ять неупинна.–*

*Сьогодні з плачу та із наших сліз
Хай пухом стане гробу глина!*

Вразило мене почути від тих, які проводжали останньою дорогою свого земляка, бувшого професора, директора школи і примаря, що їх зворушила саме ця строфа наприкінці моєї короткої промови біля катафалка колега і друга з лицейських років (нераз приймав він мене спати в своє ліжко з гуртожитку, коли я запізнаювався через різні позашкільні заняття в лицейі і ставало небезпечно йти додому до Негостини вночі): «Я аж плакала, коли ви закінчили по-українськи... Дякую Вам дуже файно!»

Подякувати ж прийшли всі вони насамперед своєму землякові за його відданість рідній місцевості, яку він тепер покидав. Також висловлювали щиросердечну подяку від імені всіх мілішівців і священики Богдан та Петру Лупештяну, син та батько, котрі вбогслужили похорон, особливо молодий панотець Богдан, бувший учень Юрія Козменюка в Мілішівській школі.

Розлука з нашим лицейським колегом (на жаль, вже десятим із третього нашого українського випуску Серетської десятирічної середньої школи) дала мені нагоду зустрітися з деякими моїми односельчанами, як Євдокія Подюк та Лідія Шмигельська (бувша Ґорашук), обидві пенсіонерки, проживаючі нині в місті Мілішівці Сучавського повіту.

Одне тільки не встиг я дізнатись: що саме хотів написати Юрій, вживаючи ті слова, які просив йому перекласти на румунську мову? Надіюсь, що буду знати з допомогою Марії-Діани, коли вона, лікарка-радіолог, прийде на кілька днів з Німеччини і відкриє «тайну» між паперами покійного тата. Нехай з Богом спочиває у вічному спокої!

Павло ШОВКАЛЮК

Хто кого водив?

Олесь Гончар

Леся приїхала до бабусі в гості. Тут і собачка біленький підбіг. Вертить хвостом, розглядає дівчинку. Наче й не страшний звір, але ж... Зуби біліють гостро, язик висить. Та ще й головою раптом потягнувся вперед до Лесиної ніжки. Дівчинка злякано притулилась до мами.

– Не бійся, Лесю. Білячок не кусається, – заспокоїла бабуня. – Тільки за хвіст його не бери. Він того не любить. Обережно погладила Леся песика по спині, і він не розсердився. Навпаки, обернувся до Лесі, ніби аж заохочував: «Погладь іще. Мені це подобається». Страх Лесин минув. З радощів вона аж не знала, що б йому таке приємне зробити. Вирвала травички й піднесла собачці: їж, пригощайся, Білячок... Песикові образити дівчинку не хотілося. Тому він голову відвернув лише злегка, аж ніби ніяково, ніби давав зрозуміти: «Трави я не їм. Я ж не коза і не цап. Я – песик Білячок». Гарно було Лесі з Білячком. Вона брала його за вухо, знову гладила по спині й, не втерпівши, таки задовольнила свою цікавість – смикнула злегенька за хвоста. Білячок не загарчав, він тільки зиркнув посуровілим ображеним оком, наче хотів сказати: «Чемна дівчинка, а таке собі дозволяєш... На перший раз прощаю. А надалі прошу за хвоста не смикати, бо мені це неприємно». Так і домовились.

– Мамо, – сказала Леся, – я поведу Білячка погуляти! – Ну що ж, поведи. Тільки далеко не заходьте... Леся зробила із стрічки повідка. – Гайда, Білячок! – І, сміючись, повела свого друга з двору. Щоправда, водити песика виявилось не так просто. Ти його – сюди, а він – туди. Ти його – до троянд. А він кудись убік – плиг! І

зупинивсь, нашорошився. Бо... нора. А в норі, мабуть, хтось є, мешканець якийсь затаївся. Білячок аж приліг, носа приклав до дірки, слухає, вдихає дух, що йде з норі. Хто там є в норі, озивайся! Лесі було б цікаво знати, але нора мовчить. Самі мурашки з неї вилазять. Білячок шкрябнув лапою по норі. І далі Леся разом з повідком опинилась десь у хащах, над озером. Великі квітки біліють на воді, листя плаває... Тихо-тихо. І раптом – фрр! Це Білячок випував дику качку – сиділа зовсім близько в рогозі, спурхнула, і Білячок аж підстрибнув за нею. Але куди там: вона як ракета – була й нема! Ще Леся дивилася потім за лелекою, що спокійно кружляв над очеретами. Загледілась, цікаво їй було. Аж гульк потім: нема Білячка! І такий очерет без собачки став високий – наче ліс... Як втрапити звідси додому? І Леся в сльози: – Мамо! А сонце пече. А очерет густий – не продерешся. І жаби он у траві плигають... Заплутавшись, Леся мало не впала. І саме в цей час щось торкнулось голенької ніжки: Білячок! Це він вологим своїм носом торкнувся. Шиєю об Леся потерся... Ой, як зраділа йому Леся! А Білячок... Що він тільки не виробляв! І плигав, і качався, щоб тільки розважити дівчинку. Тепер Леся міцно вхопилася за повідок і трималась за нього, не випускаючи з рук. І так вони удвох вибралися з очеретів: Білячок попереду, Леся за ним. Білячок добре знав стежки і впевнено вів Леся додому.

– Мамо, я скрізь-скрізь поводила Білячка, – ще здалеку стала гукати Леся, вважаючи, що це справді було так. А мама й бабуня сміялися: – Хто кого водив: ти його чи він тебе? І справді: хто ж кого?

*Поезії для дітей, з творчості
Тараса Шевченка*

І ДОСІ СНИТЬСЯ: ПІД ГОРОЮ

І досі сниться: під горою
Меж вербами та над водою
Біленька хаточка. Сидить
Неначе й досі сивий дід
Коло хатиночки і бавить
Хорошее та кучеряве
Своє маленькеє внуча.
І досі сниться, вийшла з хати
Веселая, сміючись, мати,
Цілує діда і дитя
Аж тричі весело цілує,
Прийма на руки, і годує,
І спать несе. А дід сидить
І усміхається, і стиха
Промовить нишком: — Де ж те лихо?
Печалі тії, вороги?
І нищечком старий читає,
Перехрестившись, Отче наш.
Крізь верби сонечко сіяє
І тихо гасне. День погас
І все почило. Сивий в хату
Й собі пішов опочивати.

ОЙ МАЮ, МАЮ Я ОЧЕНЯТА

Ой маю, маю я оченята,
Нікого, матінко, та оглядати,
Нікого, серденько, та оглядати!

Ой маю, маю і рученята...
Нікого, матінко, та обнімати,
Нікого, серденько, та обнімати!

Ой маю, маю і ноженята,
Та ні з ким, матінко, потанцювати,
Та ні з ким, серденько, потанцювати!

ОЙ СТРІЧКА ДО СТРІЧКИ

Ой стрічечка до стрічечки
Мережаю три ніченьки,
Мережаю, вишиваю,
У неділю погуляю.

Ой плахотка-червчаточка,
Дивуйтеся, дівчаточка,
Дивуйтеся, парубки,
Запорозькі козаки.

Ой дивуйтеся, лицяйтеся,
А з іншими вінчайтеся.
Подавані рушники...
Отаке-то козаки!

Під теплим маминим крилом

МАМА! МАТИ... НЕНЬКА...

«мама». Нема на світі нічого кращого від маминої ласки і тепла, ніжною рукою вона завжди тебе обійме, приголубить.

Яке рідне і тепле це слово! У ньому і синь неба, і пахощі весни. Чи є на світі слово прекрасніше й лагідніше? У матері добрі й ласкаві руки, найвірніше і найчутливіше серце – в ньому ніколи не згасає любов, воно ніколи не залишається байдужим. І скільки б тобі не було літ десять, сорок чи шістдесят, тобі завжди потрібна мати, її ласка, її погляд. Чим більша твоя любов до матері, тим світліше і радісніше твоє життя.

Про матерів також складено багато віршів, казок, легенд. Слово «МАТИ» – найпоширеніше слово по всьому світу. Найбільше мамине свято – це День Матері. Це свято відзначають в багатьох країнах світу.

Кожна мати завжди захистить свою дитину, вона згідна віддати своє життя за неї. Перше слово, яке ми вимовляємо, – це

Мати – це просто берегиня, ніжна чарівниця. Коли б стільки добра було у житті, скільки випромінює серце неньки, лихо загинуло, як бур'ян, під чистим могутнім промінням сонця. Всі найпрекрасніші слова і квіти ми даруємо своїм матерям і складаємо подяку за те все добро і теплоту, які вони дарують нам у житті.

А тепер кілька рядків у віршованій формі моєї покійній мамі.

Моя мама

Моя мама була добра й мила,
Усмішка її була тепла.
Була працювита, і дбайлива,
А гнівалася – тільки як біда.

Найкращі риси в мою душу
Уклала малолітньому мені.
Тепер старатися я мушу,
Щоб не родитися біді.

Мені мама наказала:
«Гризи» книжку, як граніт!
І свій талант подарувала,
Аби трохи тишив білий світ.

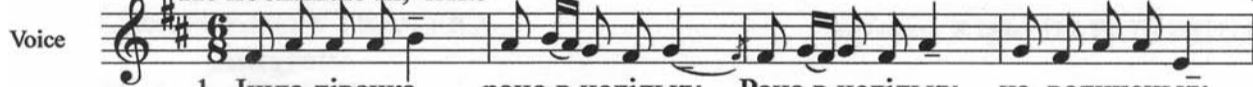
Юрій ЧИГА

Пішла дівочка рано в неділю

Слова народні

Музика Юрія ПАРАЩИНЦЯ

Не поспішаючи, чітко

1. Ішла дівочка рано в неділю, Рана в неділю на водиченьку

На во-диченьку у кир-ниченьку, Слухат ми,слухат- зозулька слухат.

– Та що ти, мила зозулько, кукаш, В
зеленім гаю весело літаш?
– Ой я літаю та й звіщаю,
Що я принесла веселу весну
І прославляю силу небесну.
А ти, дівочко, по гаю ходи
По гаю ходи і косичок нарви!
І як їх нарвеш, віночок сплети, Красні
віночки дому понеси.
Бо пуйдуть до тя з світа молодці,
Будуть видіти твої віночки,
Будуть просити твоєї ручки.
Із тих вибери собі милого,
Котрий промовить до серця твого Із
тим ти будеш весело жити, Весело
жити й Богу служити.

І. Жиленко

Весна і мама

Якось я спитала у Весни:
– Ти чому приходиш, поясни?
І весна сказала прямо:
– Поспішаю я на свято Мами!
Поспішають квіти проростати,
Поспішають журавлі вертати,
Поспішає сонечко теплішати,
Поспішають діти розумнішати.
В Африці далекій, пам'ятаю,
Говорив мені Премудрий Слон,
Що якби на світі мам не стало,
То й весни на світі не було!
Ще сказав: «Ви помічали, може –

Кожна мама із весною схожа».
І відкрив мені він таємницю,
Що весна із Мамою сестриці...

С. Олійник

Наші мами

Пам'ятаймо, милі діти,
Пам'ятаймо завжди з вами,
Що для нас в усьому світі,
Найдорожчі – наші мами!
Нам маленьким і дорослим –
Все дають вони з любов'ю:
Ніжне серце, світлий розум,
Сили нашому здоров'ю.
Як ставали ми на ноги,
Перший крок наш був – до мами!

Радість маєм чи тривогу –
Серце мами завжди з нами.
Де сини її та дочки –
Завжди там вона думками.
Пишем в класі ми на дошці
Наше перше слово – мама!
Найдорожчі мамі діти,
Дітям мама їх – так само.
Треба вчитись і робити
Так, щоб радувати маму!
А як вивчитесь з літами,
Вдячні мамі за турботу,
І поїдете від мами
В інший край десь на роботу –
Хай усі запам'ятають:
І листи, і телеграми
Шліть туди, де їх чекають,
Виглядають ваші мами!

День обманів

На все життя запам'ятався жарт мого колеги. В той час я учителював у селі Рускові, що на Мараморощині. Одного року директор обох шкіл запросив 1 квітня викладачів на засідання до примарії.

Приходжу і я. В першій кімнаті коло вікна стояв примар. Привітався я і почав бесідувати з примарем. Скоро до нас підійшов мій приятель.

– Миколо, чи не купиш шкіряний шличок? (крисаня, крисак, капелюх).

– Дякую, я шлички не ношу, тільки баски (берети).

– Тета Моргіта має баски. В неї шкіряні, чорні, а в сусіди сірі.

Тета Моргіта сиділа в примарії і чекала секретаря. Вона почула нашу розмову.

Примар всміхнувся і пішов в іншу кімнату, а двері залишив напіввідчинені.

– Ходить, пане, до мене, я вам продам баску дуже дешево, – покликкала Моргіта.

Тоді мій приятель вийшов з примарії і почав реготати. Я все це запримітив і зрозумів, що «попав на гачок».

– Ні, Моргіто, не купую нічого від вас.

Того року я робив «навету» поїздом з Луга до Леордини.

Мене знали всі залізничники. По дорозі зустрічаю знайомого, який мені каже:

– Запитай на станції шефа чи купив в Рускові подарунок для своєї жінки. Він був у тети Моргіти купувати шалики або баски.

Приходжу на станцію, стрічаюсь з шефом.

– Ти, мабуть, вже чув по дорозі про мене?

– Дещо. Сідай я тобі розкажу. У моєї дружини день народження 5 квітня і я думав купити їй дещо. Мій підлеглий радить мені:

– Їдять, пане, до Рускова, там тета Моргіта має шалики і берети. Це жінкам найкращий подарунок.

– Заходжу до неї і питаю:

– Тето Моргіто, є у вас для жінок шалики або берети?

– Є! В мене є чорні, а в сусідки сірі, – каже вона.

– Покликати сусідку?

– Покличте.

Приходить сусідка і сідає коло Моргіти.

– Но, покажіть ваші товари!

Обі разом встають на ноги, знімають з голови хустки, а Моргіта каже: – Вибирайте, пане шеф, у мене чорна баска, а в сусіди вже сіра. Вам даємо безплатно.

Вибігаю з хати і проклинаю мого підлеглого.

– Ти зробив сміх з мене!

– Пане, сьогодні 1-го квітня, день обманів.

Одного першого квітня я був вдома. Каже мені моя дорога жінка:

– Іди до куми, кличе тебе.

Приходжу до хати, вітаюсь.

– Сідай, куме!

– Кум вдома, чи на роботі?

Бачу, на столі півлітра.

– Вип'єш, куме, стаканчик грушевої?

А в думці в мене лужанська приповідка:

«Кум куму, як нема кому».

Наливає ще один.

– Випий!

Але через вулицю біжить моя Одотька.

– Випий скоро, бо йде твоя жінка.

Одотя заходить у хату і відразу питає мене:

– А, ти запитав куму, чого тебе кликала?

– Кума: – Сьогодні 1-го квітня, день обманів, – і обидві у сміх.

Та чекайте, я вас обох тепер обманю. Прикладаю руку до щоки і роблюся, що мене зуб болить.

– Що, тебе зуби болять? – питає жінка.

– Дуже.

– Випий стаканчик грушевки, – каже кума, то перестане.

Випив.

Но, як відчуваєшся?

– Здається краще.

– Випий іще один.

Випиваю.

– Но як?

– Мене зуби не болять, сьогодні першого квітня, день обманів.

Всі троє почалися сміятись.

* * *

Як засвідчують історичні джерела, цей звичай перейшов до нашого народу від сусідніх європейських народів. Звичай обманювати в день першого квітня існував майже в усій Європі та Азії.

Початки його губляться в глибокій давнині.

Римський філософ, що жив у другому столітті, писав: «Забави, які щороку ми влаштовуємо ни честь Сміху, завжди мають яку-небудь вигадку. Ми – єдиний з усіх народів, що уласкавлюємо забавками, жартами божество, котре йменується сміхом.»

Ці дії відбувалися весною. Англіїці початок квітня пов'язують з усіма дурнями. Обманутих у цей день так і називають – «квітневі дурні».

Микола КОРНИЦАН

Пішов газда та й до міста

Хліба постарати.

А я гайда до його жінки

Шош пожартувати.

Та й прийшов я та й до хати

Та засвітив свічку,

А там такий самий, ек я,

Сховавси в запічку.

А я хлопец молоденький,

Довго не ворожу.

А шпockу під пахockу

Та й надвір вихожу.

Та вихожу я за двері,

Двері запераю.

Вна на мене покрикує:

«Не тікай, бугаю».

Уна мене виріжєла

З горба на долину,

А я її так пообертає,

Єк медвідь кобилу.

А я її так пообертає

Єк я має на думці.

Та так її натер ребра,

Єк половик курці.

А цитьте-ко, а найте-ко,

Шо то з цього буде?

Ци вна вповіст чоловіку,

Ци мут знати люди?

Прийшов чоловік із міста

Та став перед хати:

– Виходи-ко, жінко, з хати

Бисаги здоймати.

– А чекай-ко, чоловіче,

Най я злізу я печі,

Бо це зло аби пропало,

Мене колит в плечі.

Цілий тиждень хорувала,

Найгірше ніж перше:

Коби-с пішов примовити,

Було б мені легше.

Чоловік у Бога вірний –

Нема шо робити.

Бере миску кукурудзів

Та й йде примов'єти.

Прийшов до примівника,

Теженько говорить:

– Примов, жінці, дохторику,

Шош із світа згонит.

Єк учув це дохтор чудо,

Скоренько си схопив:

– А шо даш, шоби тобі

Жінку поздоровие?

– Приніс миску кукурудзів,

Шє дам тобі курку.

Примов жінці, дохторику,

Дай її ратунку.

Узєв «дохтор» дев'ять ложок

Водици у миску

Та й йде він примов'єти

Аж надвір, на приспу.

І сідає примов'єти,

Над тим си хитає.

Та соває в воду ножем,

Шо аж позиває.

Уносить він то у хату,

Та й собі аж охне:

– Від наслання я примовив,

Не бійси, не здохне.

Водичков най си обмие

Та чіснику вкусит.

На все тіло легше стане,

І в грудях попустит.

А ци є шє одна така,

Ци лишень ця була?

Шо вна свого чоловіка

Ізвєла з розума?

Була з неї і газдиня,

Але вже потому.

Вже десетій заказує –

Дай спокій пустому.

Вже десетій заказує,

Чесний мати сором:

Не гонись за парубками,

Єк соя за бобом.

Записав Юрій ЧИГА

від Івана Трифана – 64 роки,

пенсіонер, с. Ульяма

Подаємо нову адресу по інтернету нашої редакції:

E-mail: ukrainskyi.visnyk@gmail.com

Застереження

* За достовірність фактів, цитат, власних імен та інших відомостей відповідають автори підписаних матеріалів.

* Редакція може не поділяти точки зору авторів.

* Надіслані до редакції матеріали не повертаються.

* Редакція залишає за собою право скорочувати і редагувати надіслані матеріали, не порушуючи їхнього основного змісту.

УКРАЇНСЬКИЙ ВІСНИК

UKRAINSKYI VISNYK

Шеф-редактор

МИХАЙЛО МИХАЙЛЮК

Редактор – **Тереза ШЕНДРОЮ**

Техноредагування і комп'ютерний набір: Тереза ШЕНДРОЮ

Редакція: Раду Попеску № 15, Бухарест

Телефони: 0212220755; 0212220737; 0212220748; 0212220724

Друкарня S.C.SMART ORGANIZATION S.R.L., Бухарест, Румунія

Redacția: Radu Popescu Nr. 15, Sector 1, București, România